

Regională
Hunedoara-Deva

PROLETARI DIN TOATE ȚĂRILE, UNIȚI-VA!

Știința

Organ al Comitetului Central al P.M.R.

ANUL XXVIII Nr. 4525 | Duminică 17 mai 1959 | 4 PAGINI — 20 BANI

In interiorul ziarului:

- Prof. univ. dr. Valeriu Novacu: Lenin și problemele fizicii moderne. (Pag. 2-a).
- Ada Gregorian: O puternică armă pentru cunoașterea și transformarea lumii — 50 de ani de la apariția operei lui V. I. Lenin „Materialism și empiriocriticism”. (Pag. 2-3).
- Inimăreala Premiului Internațional Lenin „Pentru întărirea păcii între popoare” lui N. S. Hrușciov. (Pag. 4-a).

TELEGRAMĂ

Tovarășului CHIUU STOICA
Președintele Consiliului de Miniștri al Republicii Populare Romine
BUCUREȘTI

Vă mulțumesc din toată inima Dvs. guvernului și poporului Republicii Populare Romine pentru călduroasele felicitări adresate cu prilejul numirii mele în funcția de Premier al Consiliului de Stat al Republicii Populare Romine. Poporul chinez și poporul român se vor sprijini întotdeauna reciproc și vor merge înainte alături, umăr la umăr, în lupta comună pentru construirea socialismului, întărirea unității lagărului socialist în frunte cu Uniunea Sovietică și pentru apărarea păcii în lumea întreagă.

Să se întărească neîncetat și să se dezvolte prietenia frățească între poporul chinez și poporul român!
Vă doresc succese și mai mari în munca Dvs.

CIU EN-LAI
Premierul Consiliului de Stat al Republicii Populare Chineze

„Săptămîna culturii rominești” în R. S. S. Letonă

Azi, 17 mai se deschide la Riga, capitala R.S.S. Letone, Săptămîna culturii rominești.

Cu acest prilej, atât la Riga cit și în principalele centre din R.S.S. Letonă vor avea loc adunări închinată literaturii și artei din țara noastră, vor fi prezentate expoziții documentare și ale artiștilor plastici din R. P. Romînă, se vor juca piese ale autorilor din România, iar la diferite concerte vor fi interpretate lucrări de compozitori romîni, se vor ține conferințe pe teme privind dezvoltarea economiei și culturii din R. P. Romînă.

PRODUCȚIE SPORITĂ DE FIRE ȘI ȚESĂTURI

ARAD (coresp. „Știința”). — În acest an, colectivul uzinelor „30 Decembrie”-Arad a sporit simțitor indicii de utilizare a mașinilor. Aceasta, prin aplicarea unor măsuri tehnico-organizatorice între care: modernizarea a șase carduri de filatură, la care se realizează o producție cu 45 la sută mai mare față de anul trecut, montarea în sectorul țesătorie a unei mașini de înclai care asigură îmbunătățirea calității firelor etc.

În acest fel, de la începutul anului și pînă acum au fost date peste plan 7.826 kg. fire de bumbac și 133.800 m.p. țesături. S-au realizat totodată economii peste plan; numai în primul trimestru acestea s-au ridicat la 440.000 lei. În prezent, în fruntea întrecerii socialiste pe uzină se află brigăzile de la țesătorie conduse de Elena Cazacu, Kiss Iosif și Lucia Chinciușan, precum și brigăzile de la filatură conduse de Aurel Agud și Luncan Zoriza.

Bun sosit delegației militare a R. P. Chineze, în frunte cu mareșalul PÎN DE-HUAI!

La invitația ministrului Forțelor Armate ale Republicii Populare Romine, general-colonel Leontin Să-lăjan, mine sosește în țara noastră o delegație militară a Republicii Populare Chineze, condusă de mareșalul Pin De-huai, membru al Biroului Politic al C.C. al Partidului Comunist Chinez, locțiitor al premierului Consiliului de Stat și ministrului Apărării al R. P. Chineze.

Poporul român, militarii Forțelor Armate urmează cu profund interes munca și succesele strălucite pe care marele popor chinez de 650 de milioane le obține în construirea socialismului, sub conducerea înțeleaptă a Partidului Comunist Chinez, în frunte cu tovarășul Mao Tze-tun. Armata Populară Chineză de Eliberare, care și-a câștigat stala întregii omeniri datorită luptei sale eroice împotriva cotropitorilor, apără cu vigilență muncă

ca pașnică a harnicului popor chinez.

Prietenia dintre poporul român și poporul chinez își găsește o strălucită înfrățire în relațiile tot mai strinse de colaborare economică, politică, culturală, tehnico-științifică care unesc popoarele noastre în urgia familie a lagărului socialist, în frunte cu glorioasa Uniune Sovietică.

Vizita în țara noastră a delegației militare chineze constituie un nou prilej de manifestare a sentimentelor puternice de prietenie dintre popoarele și armatele noastre frățești.

Oamenii muncii, militarii Forțelor noastre Armate salută cu căldură și dragoste frățească delegația militară a R. P. Chineze în frunte cu mareșalul Pin De-huai, conducător de partid și de stat, și îi urează din toată inima bun venit pe pământul patriei noastre.

Mareșalul Pin De-huai s-a născut în anul 1898 în județul Siantan, provincia Hunan. În aprilie 1928 a devenit membru al Partidului Comunist Chinez. În iulie 1928, fiind la comanda unei unități a fostelor trupe gomindaniste, a organizat și a condus răscoala armată din județul Pintzian, provincia Hunan. El a înființat corpul 5 al Armatei Roșii Chineze a muncitorilor și țărănilor, fiind numit comandant al acestui corp. Corpul 5 al Armatei Roșii Chineze, ducând războiul de partizani, a creat baza revoluționară la hotarul dintre provinciile Hunan, Hubei și Tziansi.

În luna noiembrie a aceluiași an, tovarășul Pin De-huai a condus Corpul 5 în Tzinganșan, unde a făcut joncțiunea cu trupele revoluționare conduse de tovarășii Mao Tze-tun și Ciu De, și a participat la numeroasele lupte de apărare a bazei revoluționare Tzinganșan și la creșterea bazei revoluționare din partea de sud a provinciei Tziansi. În luna iunie 1930, Corpul 5 s-a transformat în armata a III-a a Armatei Roșii. Tovarășul Pin De-huai a fost

(Continuare în pag. 3-a, col. 3-4)

COMUNICAT

Cu privire la cea de-a XI-a sesiune a Consiliului de Ajutor Economic Reciproc

Între 13 și 16 mai 1959 a avut loc la Tirana cea de-a XI-a sesiune ordinară a Consiliului de Ajutor Economic Reciproc. La lucrările sesiunii au luat parte delegațiile tuturor țărilor participante la Consiliul de Ajutor Economic Reciproc, delegații conduse de: tov. Spiro Koleka, prim-vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al Republicii Populare Albania; tov. R. Hristozov, membru în Biroul Consiliului de Miniștri al Republicii Populare Bulgaria; tov. O. Simunek, vicepreședinte al guvernului Republicii Cehoslovace; tov. B. Leuschner, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al Republicii Democratice Germane; tov. P. Jaroszewicz, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al Republicii Populare Polone; tov. A. Birliadeanu, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al Republicii Populare Romine; tov. A. Apro, prim-vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al Republicii Populare Ungare; tov. A. Kosighin, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste. Ca observatori la lucrările sesiunii au participat reprezentanții Republicii Populare Chineze, Republicii Populare Democratice Coreene, Republicii Populare Mongole și Republicii Democratice Vietnam.

Sesiunea Consiliului a fost prezidată de tov. Spiro Koleka, prim-vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al R.P. Albania, conducătorul delegației Republicii Populare Albania.

În numele Comitetului Central al Partidului Muncii din Albania și guvernului, sesiunea a fost salutată de tov. Mehmet Shehu, președintele Consiliului de Miniștri al Republicii Populare Albania.

Cea de-a XI-a sesiune ordinară a Consiliului a coincis cu memoriale dată a celei de-a X-a aniversări a Consiliului de Ajutor Economic Reciproc. La sesiunea a fost ascultat raportul prezentat de secretarul Consiliului cu privire la cea de-a X-a aniversare a Consiliului de Ajutor Economic Reciproc și a fost adoptată o hotărâre corespunzătoare.

Sesiunea Consiliului a examinat rapoartele și propunerile prezentate de Comisile permanente ale C.A.E.R. în problemele relațiilor economice dintre țările membre ale Consiliului, probleme de dezvoltare a economiei naționale sau din prevederile țărilor respective privind cele mai importante ramuri ale industriei pentru perioada pînă în anul 1965.

Sesiunea a discutat problema sporiilor cu precădere a resurselor de cărbune cocsificabil în țările europene de democrație populară. Țările europene de democrație populară prevăd sporirea cu 53,5 la sută a extracției de cărbune cocsificabil pînă în anul 1965 în condițiile creșterii globale a extracției de cărbune cu 21 la sută. Astfel, de pildă, se prevede ca extracția de cărbune cocsificabil să crească în Cehoslovacia de 1,6 ori, în Polonia de 1,5 ori, în Bulgaria extracția de cărbune cocsificabil va spori de cîteva ori. O atenție deosebită se acordă dezvoltării extracției mărcilor celor mai deficitare de cărbune cocsificabil, a căror producție va spori aproximativ de 1,9 ori.

Lipsa de cărbune cocsificabil în decursul mai multor ani în anumite țări europene de democrație populară a creat o anumită preocupare în ce privește asigurarea necesităților siderurgiei și industriei chimice. Înfrățirea unor măsuri coordonate pentru dezvoltarea continuă a industriei carbonifere în țările europene de democrație populară, precum și livrările considerabile de cărbune cocsificabil prevăzute din Uniunea Sovietică vor permite să se asigure necesitățile crescînde de cărbune cocsificabil ale țărilor respective.

Sesiunea a examinat problema sporiirii producției de metale feroase și a dezvoltării bazei de materii prime a siderurgiei în țările europene de democrație populară. În anul 1959—1965 țările membre ale C.A.E.R. prevăd o creștere considerabilă a producției de fontă, oțel, laminat și țevi. În comparație cu anul 1958, producția de fontă în țările europene de democrație populară va spori în ansamblu în anul 1965 de 1,8 ori, de oțel și laminat de 1,7 ori, și de țevi de oțel — de aproape 1,9 ori.

Creșterea extracției de minereu de fier prevăzută de planul septenal al U.R.S.S. permite Uniunii Sovietice ca paralel cu asigurarea necesităților proprii să sporească aproape de două ori livrările de minereu de fier în țările europene de democrație populară. Această sporire a livrărilor, paralel cu dezvoltarea propriilor baze de minereu de fier va crea pentru țările europene de democrație populară posibilitatea de a-și asigura nivelul proiectat al producției de metale feroase.

La sporiirea producției de metale feroase în țările membre ale C.A.E.R. va contribui creșterea nivelului tehnicii în siderurgie prin folosirea de noi procese tehnologice și prin punerea în funcțiune de agregate metalurgice mai puternice, cu un înalt grad de mecanizare și automatizare.

Aceste țări acordă o mare atenție sporiirii producției de tablă laminată

și țevi, construirii de noi laminare și laminare de țevi de mare randament, fiindu-se seama de specializarea producției și de schimbul dintre țările membre ale C.A.E.R. a diferitelor țevi de laminat și țevi, coordonate la sesiunea a X-a a Consiliului de Ajutor Economic Reciproc.

În cursul discutării problemelor privitoare la sporiirea resurselor și a producției de metale feroase, sesiunea a subliniat că țările europene de democrație populară, pe baza coordonării și unirii eforturilor țărilor membre ale C.A.E.R. prevăd sporirea continuă a resurselor și creșterea producției acestor metale. Se prevede, de asemenea, sporirea considerabilă a livrărilor de metale feroase din Uniunea Sovietică.

Sesiunea a discutat propunerile privind unificarea sistemelor energetice ale țărilor membre ale Consiliului și livrarea reciprocă de energie electrică pentru o mai bună asigurare a necesităților țărilor europene de democrație populară.

În cursul anilor 1959—1964 se prevede să se construiască linii de legătură pentru transportul energiei electrice cu tensiunea de 220 kV, precum și cu o tensiune și mai mare între sistemele energetice ale R.D.G., Poloniei, Cehoslovaciei și Ungariei; Romîniei și Cehoslovaciei; Ungariei și sistemului energetic vest-ucrainean al U.R.S.S.; Poloniei și sistemului energetic Kaliningrad al U.R.S.S. În urma acestei măsuri se vor pune bazele unificării sistemului energetic al țărilor europene de democrație populară și a regiunilor vestice ale U.R.S.S.

Se studiază problema construirii de linii pentru transportul de energie electrică între Bulgaria și România. Unificarea sistemelor energetice va permite să se asigure în modul cel mai economic acoperirea necesităților crescînde de energie electrică în țările cu balanșa energetică deficitară prin livrări

(Continuare în pag. IV-a, col. 5-7)

IN PAG. 4 a
Cu privire la cea de-a zecea aniversare a Consiliului de Ajutor Economic Reciproc. Hotărîrea Sesiunii a XI-a a Consiliului de Ajutor Economic Reciproc adoptată pe baza raportului Secretarului Consiliului.

Noi lucrări de hidroameliorații

În această primăvară participarea oamenilor muncii pe șantierele de îmbunătățiri funciare a căpătat un caracter de masă. Pînă la începutul lunii mai au fost deschise 261 șantiere de îmbunătățiri funciare în loc de 241, cit se prevăzuse.

Pe aceste șantiere vor fi ameliorate, prin îndiguri și desecări, mai mult de 100.000 hectare. Numai în regiunea stănfa, unde se prevede să se amenajeze în acest an 55.000 ha, au fost executate pînă acum 30 la sută din lucrările necesare.

Rezultate bune se obțin pe șantierele

de amenajare a terenurilor pentru irigații. O comparație: numai în primăvara aceasta, a fost amenajată pentru irigații o suprafață de peste 43.400 ha, adică aproape tot atât cit s-a amenajat în timpul burghizeiei în decurs de mai bine de 100 ani.

Lucrările de îmbunătățiri funciare sînt la început. Meru se deschid noi șantiere. În acest an se vor ameliora 370.000 hectare și se vor amenaja pentru irigații mai mult de 110.000 hectare. Pentru asemenea lucrări, statul acordă fonduri de patru ori mai mari ca în anul trecut.

Cursuri de pregătire pentru elevii-muncitori

Numeroși muncitori din întreprinderile din raionul „Nicolae Bălcescu” și-au exprimat dorința de a urma cursurile serale și fără frecvență ale școlilor medii. În vederea pregătirii viitorilor elevi, secția de învățămînt a sfatului popular raional a organizat 12 centre de pregătire dintre care trei la întreprinderile „Pavel Tacenco”, „Viscofil” și Combinatul de cauciuc „Zorile”-Jilava. Celelalte vor funcționa în cadrul școlilor din imediați

aproiere a întreprinderilor de unde sînt recrutați viitorii elevi. Pînă în prezent 10 centre și-au început deja activitatea. Cursurile se vor ține de 3-4 ori pe săptămîna.

Pentru a asigura o pregătire temeinică a celor peste 500 de muncitori înscriși la aceste cursuri, au fost repartizați profesori cu o foarte bună pregătire profesională și politică și cu o bogată experiență pedagogică.

In întimpinarea Zilei copilului

Ca în fiecare an, ziua de 1 iunie — Ziua internațională a copilului — prilejuește în țara noastră numeroase acțiuni care ilustrează dragostea și grija de care se bucură copiii în regimul democrat-popular.

În Capitală și în numeroase alte localități, în preajma zilei de 1 iunie se vor deschide „orășele ale copiilor”. În școli, instituții preșcolare și case ale copilului, între 25 mai și 1 iunie se organizează o „săptămîna a copilului”, cu prilejul căreia copiii

participă la numeroase manifestări distractive și educative.

Numeroși elevi din țara noastră fac schimb de scrisori cu elevi din U.R.S.S. și din țările de democrație populară. În școli se organizează „colțuri ale prieteniei”, unde sînt expuse fotografii și desene ilustrînd viața fericită a copiilor din țările socialiste.

La București, Cluj și în alte orașe au loc concursuri literare și de desen pentru copii.

RAID-ANCHETA

Lucrările de îngrijire a culturilor în centrul atenției!

În aceste zile, principala preocupare a oamenilor muncii din agricultură este executarea lucrărilor de îngrijire a culturilor și îndesarea prășitului. Pentru a obținerea de recolte mari este de cea mai mare însemnătate ca prășitul să fie făcut la timp, intrucît prin prășirea repetată se împiedică evaporarea apei din pămînt și se distruge buruienile.

Pentru a vedea cum se desfășoară aceste lucrări, ziarul „Știința” a organizat cu ajutorul corespondenților noștri regionali, al unor corespondenți voluntari și activiști de partid și de stat un raid ancheta în regiunile Craiova, Iași și Regiunea Autonomă Maghiară.

Îată pe scurt cele constatate cu acest prilej.

Mecanizare completă în G. A. S.

În aproape toate gospodăriile de stat lucrează brigăzi de mecanizare completă. În multe gospodării, tractoriștii au prășit mecanizat mari suprafețe de teren.

La G.A.S. Gîrla Mare, regiunea Craiova, tractoriștii din cele trei brigăzi de mecanizare completă desfășoară o vie întrecere. Pînă aici au obținut rezultate frumoase. Pe cele 266 ha. cultivate a floarea-soarelui s-a făcut prima prășală cu sapa rotativă și a doua prășală cu cultivatorul. De asemenea, zilele acestea s-a terminat prima prășală la cele peste 400 ha. cu porumb. Folosind din plin capacitatea de lucru a mașinilor, tractoriștii Pantelimon Nicolae, Ștefan Șutru și alții au reușit să prășească cîte 14—16 hectare floarea-soarelui, în loc de 8 ha. cit aveau norma.

La G.A.S. Virtopu s-a terminat prima prășală la cele 150 ha. cu floarea-soarelui și s-a început prășitul cu sapele rotative la cele 566 ha. cu porumb. Gospodăriile de stat din regiune au terminat aproape prima prășală la floarea-soarelui și stecla de zahăr.

Mecanizatorii G.A.S. Războeni, regiunea Iași, folosind din plin timpul de lucru au terminat prășala oarbă pe întreaga suprafață cultivată cu porumb, precum și prima prășală la floarea-soarelui și stecla

de zahăr. Tractoriștii de aici lucrează acum de zor la prășitul porumbului.

Exemplul gospodăriilor colective

Tovarășul Lungu Traian, activist al Comitetului raional de partid Vaslui, a comunicat că la vreo cîteva zile după ce brigada de mecanizatori de la S.M.T. Gura Idrici a terminat semănatul porumbului pe tarlarele gospodăriei colective din Roșiești, a căzut o ploaie buinică. Pămîntul a prins scoarță. Pentru ca aceasta să nu împiedice dezvoltarea plantelor și pentru a se refăce apa în pămînt, mecanizatorii de aici au ieșit de îndată în cîmp și au executat prima prășală cu sapele rotative. Această lucrare a fost executată în numai cîteva zile pe o suprafață de 210 ha. cu porumb și floarea-soarelui.

În raionul Vaslui, frunțași la întreprinderea culturilor sînt și colectiviștii din Delenii de Jos.

De asemenea, în marea majoritate a gospodăriilor colective din regiunea Craiova se dă o mare atenție lucrărilor de întreținere a culturilor. Vizitînd tarlarele cu stecla de zahăr și floarea-soarelui ale gospodăriei colective „Drumul lui Lenin” din comuna Cetate, raionul Cujmîr, rămîm impresionat de felul cum se muncește aici. Cele 2 prășale date pînă acum au făcut ca floarea-soarelui să ajungă deja la aproape o jumătate de metru înălțime. La stecla de zahăr s-au făcut prima prășală și răritul. În numai cîteva zile aceste lucrări au fost terminate. Printre frunțași sînt colectiviștii Cheorghie Gănescu, Sima Radu și alții.

Și la alte gospodării colective s-a făcut și prășala a doua la floarea-soarelui.

Pe ogoarele unor întovărășiri frunțași

Correspondentul nostru pentru Regiunea Autonomă Maghiară a ajuns înainte de ora 7 dimineața la întovărășirea din Iceland. Intovărășii

(Continuare în pag. II-a, col. 6-7)

În timpul vizitei oaspeților coreeni la uzinele „23 August” (Foto R. Costin)

Călduroasa primire făcută tovarășului TOI EN GHEN la uzinele „23 August” din Capitală

Sîmbătă dimineață, tovarășul Toi En Ghen, președintele Prezidiului Adunării Populare Supreme a R.P.D. Coreeană, a făcut o vizită la Uzinele „23 August” din Capitală. El a fost însoțit de Hon Men Hi, vicepreședinte al Cabinetului de Miniștri, Kan Rian Uk, secretarul Prezidiului Adunării Populare Supreme, Li Don Ghen, ministru adjunct al Afacerilor Externe, de Kim Ben Dik, ambasadorul R.P.D. Coreean în R.P. Romînă. Împreună cu oaspeții au venit tovarășii Vasile Dumitrescu, adjunct al ministrului

Afacerilor Externe, Anton Tatu Jianu, ambasadorul R.P. Romine în R.P.D. Coreeană, și general-maior Petre Constantinescu.

La intrarea uzinelor, alături de portretele tovarășilor Gheorghie Gheorghiu-Dej și Kim Ir Sen, au fost arborate steaguri rominești și coreene.

La sosire, președintele Prezidiului Adunării Populare Supreme a R.P.D. Coreeană a fost întâmpinat de tovarășii ing. Nicolae Gheorghiu și ing. Virgil Actarian, adjunctii ai ministrului Industriei Grele, Gh. Pană, secretar al Comitetului orașeneș București al P.M.R., ing. Aurel Bozgan, directorul general al uzinelor, Florea Emilian, secretarul comitetului de partid, de muncitorii frunțași.

Primit cu multă căldură de muncitorii, tovarășul Toi En Ghen a vizitat unele din principalele secții ale uzinelor. La atelierul de mecanică grea, el a urmărit cu interes operațiile executate de muncitorii la marelui strung Carusel, mașină de înaltă tehnicitate fabricată în aceste uzine. În secția motoare oaspețele s-a oprit la bancul de probă al motoarelor, unde se verifica un motor de 450 C.P. pentru industria petroliferă.

În secția de motoare a avut loc un mare miting.

Luînd cuvîntul tovarășul Constantin Tănase, președintele Comitetului de întreprindere al Uzinelor „23 August”, a salutat pe înaltul oaspeții arătînd că vizita sa constituie o nouă expresie a trainiceii prietenii dintre popoarele romin și coreean, precum și a colaborării frățești ce le unește în luptă comună pentru socialism, pentru pace.

Colectivul nostru de muncitori, tehnicieni și ingineri, ca și întregul nostru popor, a spus vorbitorul, a fost întotdeauna alături de lupta dreaptă a eroicului popor coreean, în anii grei ai războiului patriotic

împotriva forțelor agresive imperiale și pentru apărarea cuceririlor revoluționare și a independenței naționale.

Noi urmărim cu un interes deosebit rezultatele remarcabile pe care le obține bravul popor coreean, sub conducerea Partidului Muncii, în opera de construire a socialismului, de consolidare a Republicii Populare Democratice Coreeană, ca bază trainică a luptei poporului coreean pentru realizarea idealului său de unitate națională.

În încheiere, vorbitorul a exprimat hotărîrea colectivului uzinelor de a munci pentru continua dezvoltare a prieteniei romino-coreene, pentru întărirea neîncetată a marelui lagăr al socialismului în frunte cu Uniunea Sovietică, pentru pace și prietenie între popoare.

Salutată cu îndelungă aplauze și ovatii, tovarășul Toi En Ghen a mulțumit pentru primirea călduroasă și cordială și a transmis clasei muncitoare romine un înflăcărat salut de luptă din partea clasei muncitoare coreene.

Ne bucurăm foarte mult că am avut ocazia să vizităm uzina dv. care joacă un rol însemnat în dezvoltarea economiei naționale a Romîniei, a spus vorbitorul. Astăzi clasa muncitoare din R. P. Romînă, sub conducerea Partidului Muncitoresc Romîn, muncește cu energie pentru îndeplinirea înainte de termen a celui de-al doilea plan cincinal.

Noi felicităm călduros clasa muncitoare din România pentru mărețele succese obținute în construirea socialismului și îi dorim noi succese în munca de viitor.

Sub conducerea Partidului Muncii din Coreea, clasa noastră muncitoare a obținut de asemenea mari succese în construirea socialismului în țara sa și continuă să înainteze spre

(Continuare în pag. III-a)

Lenin și problemele fizicii moderne

Îmi va rămâne mereu vie în memorie covârșitoarea impresie pe care mi-a produs-o cu mai bine de douăzeci de ani în urmă, pe când eram proaspăt absolvent al Facultății de Științe, prima lectură a operei lui V. I. Lenin „Materialism și empiriocriticism”. În cadrul seminarului marxist al unui grup de tineri universitari din Paris am primit sarcina de a prezenta un referat asupra genialei opere leniniste. În timpul celor 2-3 luni de muncă pentru pregătirea referatului am putut pătrunde însemnătatea uriașului aport al lui V. I. Lenin la clarificarea concepției fizicienilor care se pierdea în meandrele și subtilitățile sterile ale pozitivismului, fideismului, energetismului. Din profunda analiză leninistă a cauzelor „crizei științelor naturii” am înțeles că singura cale de țesere din „criza” este calea arătării de Lenin: combaterea idealismului, depășirea materialismului vechi, metafizic, adoptarea materialismului dialectic.

Concluzia fundamentală pe care, ca om de știință, mi-am însușit-o din „Materialism și empiriocriticism” constă în indisolubilă legătură creatoare dintre filozofia marxistă și științele naturii. Faptele arată că pentru o activitate de cercetare rodnică în domeniul științelor naturii e nevoie de o concepție filozofică permițând sintetizarea și interpretarea științifică a rezultatelor cercetării științifice. În această concepție generală nu poate fi decît materialismul dialectic. Din „Materialism și empiriocriticism” omenia de știință învață că nu există „cale de mijloc” între materialism și idealism, desprinzind concluzia necesității de a se situa cu fermitate pe pozițiile materialismului militant, de a duce o luptă consecventă împotriva concepțiilor retrograde, idealiste ca și împotriva obiectivismului burghez. Lenin subliniază cu putere primordia pe care o reprezintă revizionismul, care, fiind îndreptat împotriva teoriei esențiale ale materialismului dialectic, subminează fundamentul teoretic al cercetărilor științifice.

De la apariția cărții lui Lenin „Materialism și empiriocriticism” au trecut 50 de ani, dar ea își păstrează neștirbită actualitatea.

Urșă dezvoltarea din ultimele decenii a cunoștințelor în domeniul fizicii, care a pătruns în lumea din interiorul atomilor, adevărate teza lui Lenin despre caracterul inepuizabil, infinit al atomului și electro-nului. Teoria relativității a lui Einstein a dat o nouă învătătură despre spațiu și timp, precum și o nouă teorie a gravitației. Din ipoteza cunător a lui Planck s-a dezvoltat fizica cuantică, care studiază microcosmosul, ale cărui legi nici măcar nu le bănuia fizica veche. În opoziție cu reprezentările fizicii vechi, lumina și materia s-au dovedit a fi organice, având proprietăți atât de corpusculare, cât și de undă. În prezent, fizica se află în pragul unor sinteze grandioase ale teoriei relativității și teoriei cunător, ale cimpurilor și particulilor materiale, menite să cuprindă lumea distanțelor ultracurte, precum și a celor gigantice. Toate descoperirile și teoriile fizicii noi confirmă pe de-a-tregul materialismul dialectic.

Succesele epocale ale științei sovietice în domeniul folosirii energiei atomice în scopuri pașnice, al tehnicii reactive, în deschiderea erei zborurilor interplanetare dovedesc

Prof. univ. dr. VALERIU NOVACU
membru corespondent al Academiei R. P. Romîne

marea însemnătate progresistă și revoluționară a concepției științifice despre lume a partidului marxist-leninist. Fizicienii sovietici au adus contribuții de importanță istorică la cunoașterea structurii materiei și la dezvoltarea concepției materialiste despre lume. Lucrările remarcabile ale celor mai eminenți fizicienii și chimiștii ai timpului nostru — Vavilov, Joliot-Curie, Langevin, Bernal, de Broglie, Blohintev, Joffe, Nesmeanov, Semionov, Tamm ilustrează grăitor caracterul rodnic al legăturii dintre științele naturii și filozofia materialismului dialectic.

Pentru interpretarea justă a descoperirilor științifice care o însemnătate excepțională indică leninistă de a trata problema științei de pe pozițiile partinității marxiste, cu atât mai mult cu cât azi fizica este arena unei îndrăznețe lupte ideologice între reprezentanții tendințelor progresiste, bazate pe interpretarea materialistă a naturii, și reprezentanții tendințelor retrograde care caută să deschidă drum idealismului — frînă a progresului științific. Deosebit de actuală este și azi aprecierea lui Lenin despre oamenii de știință burghezi: „Nici unul dintre acești profesori, în stare să dea cele mai valoroase lucrări în domeniile speciale ale chimiei, istoriei, fizicii, nu poate fi crezut nici măcar cu un cuvînt atunci cînd este vorba de filozofie? De ce?... Fiindcă în societatea contemporană aceasta din urmă este, ca și gnoseologia, o știință partinică”. Un exemplu concludent în această privință îl constituie faptul că celebrul fizician Heisenberg, unul din creatorii mecanicii cuantice, este în domeniul interpretării filozofice neokantian iar recent a devenit adeptul filozofiei idealiste a lui Platon.

Soluționarea materialist-dialectică a problemelor fizicii moderne pornește de la admiterea caracterului primordial al materiei, de la teoria leninistă a reflectării. Analizînd pe această bază teoria relativității omienii de știință sovietici au subliniat conținutul pozitiv al operei lui Einstein, ascuns de denaturările idealismului „fizic” modern care susține că noțiunile noastre de spațiu și timp ar fi „subiective”.

În zilele noastre, în domeniul fizicii se desfășoară o luptă susținută în ce privește interpretarea datelor furnizate de mecanica cuantică. Răsturnînd vechile reprezentări asupra mișcării particulilor, mecanica cuantică a dezvoltat legile complexe ale mișcării microparticulelor din atom. Lucrarea lui Lenin „Materialism și empiriocriticism” ne ajută în combaterea interpretării pur probabiliste a mecanicii cuantice. Tezele leniniste asupra unor probleme de bază ale dezvoltării fizicii sînt confirmate de descoperirile unor fizicienii ca Planck, Einstein, de Broglie, Bohr, Heisenberg. Critica aprofundată a interpretării idealiste a mecanicii cuantice, critica făcută de pe pozițiile materialismului dialectic de fizicienii și filozofii sovietici Blohintev, Terletki, Omelianovski, a

demonstrat că ineseși datele științifice ale mecanicii cuantice confirmă adevărul concepției materialiste despre lume, al principiului cauzalității.

Este cunoscut faptul că în ultimul timp o serie de fizicienii renumiți se apropie de tezele materialismului dialectic cu privire la interpretarea cauzală a fenomenelor din domeniul microcosmosului. Ineseși datele științifice orientează în această direcție pe fizicienii căci numai pe baza materialismului dialectic se poate ajunge la explicarea adevărat științifică a celor două aspecte dialectice de undă și corpuscul prezente de microparticule. Menționăm deosebit fizicienii cauzală dezvoltată de fondatorul mecanicii ondulatorii, Louis de Broglie, care, a luat poziție față de interpretarea idealistă a lui Heisenberg. Cunoscuții savanți N. Bohr și M. Born au renunțat și ei la pozitivism.

Dezvoltarea fizicii contemporane îmbracă forma unui proces revoluționar complex. Acest proces de natură dialectică duce la găsirea unor reprezentări mai adecuate a realității, dar căle sale sînt de multe ori întortocheate și contradictorii. Într-o lucrare caracterizată de Lenin acum 50 de ani: „Fizica modernă și în derul ei”, fizicienii și filozofii materialismului dialectic. Durele făreri sînt grele. În afara fizicii vii și viabile, ea dă naștere, în mod inevitabil, și unor roade moarte, unor rămășițe care trebuie aruncate la lada de guno. Printre aceste rămășițe se numără întregul idealism fizic, întreaga filozofie empiriocritică.

Azi, științele fizice progresează atât de rapid, încît nu se pot dispensa de concluzii filozofice. Pe măsura progreselor cercetărilor experimentale și teoretice, se adună un material de fapte care cere să fie interpretat și generalizat în jurul de vedere al filozofiei materialiste. Pentru aceasta este nevoie de o temeinică însușire a filozofiei marxist-leniniste și de o atitudine critică consecventă, leninistă, față de curentele filozofice reacționare, idealiste, care interpretează denaturat datele științifice. Spre a lupta cu succes împotriva acestor denaturări idealiste, Lenin ne învață că „naturalistul trebuie să fie un materialist modern, un adept conștient al materialismului reprezentat de Marx, adică un materialist dialectic” (Opere vol. 33, pag. 224).

În patria noastră, datorită sprijinului deosebit acordat de partid și de guvern, s-a creat și se dezvoltă continuu o largă bază materială și organizatorică a cercetărilor în domeniul științelor fizice. Fizicienii noștri, străduindu-se să își însușească învățăturile marxist-leniniste, desfășoară o activitate creatoare ale cărei roade încep să fie din ce în ce mai bogate. Cu atât mai mult se desprinde necesitatea organizării unor dezbateri teoretice creatoare desfășurate pe pozițiile marxism-leninismului în legătură cu numeroase probleme ridicate de progresul vertiginos al fizicii contemporane — discuții la care să participe fizicienii teoreticieni și experimenterii cit și filozofii noștri.

Marxism-leninismul deschide perspective nelimitate dezvoltării științelor naturii, activității rodnice a oamenilor de știință.

Opera lui Lenin — „Materialism și empiriocriticism” larg răspîndită și studiată în țara noastră

Acum 50 de ani a văzut pentru prima oară lumina tiparului genialei opere filozofice a lui V. I. Lenin „Materialism și empiriocriticism”. Această lucrare, de uriașă însemnătate pentru apărarea și dezvoltarea bazelor teoretice ale marxismului — materialismului dialectic și istoric — pentru dezvoltarea ideologică a partidului marxist, este larg răspîndită în țara noastră și studiată intens în cadrul învățămîntului de partid și de stat, sau prin studiu individual, de un mare număr de oameni ai muncii, intelectuali, oameni de știință, studenți etc. Pînă acum au apărut în traducere românească în Editura Politică două ediții ale lucrării „Materialism și empiriocriticism”: una în anul 1948, în 65.000 exemplare, și alta în 1959, în 3.000 exemplare. Lu-

crarea a apărut de asemenea în editia Operelor lui V. I. Lenin, volumul al 14-lea, în 30.000 exemplare. Numărul total al exemplarelor publicate se ridică la 98.000.

Din activitatea comisiilor de femei

PETROSANI (coresp. „Știința”). În Valea Jiului, îndrumate de organizațiile de partid, comisiile de femei au înregistrat numeroase succese în activitatea culturală și obștească. În așezările miniere funcționează peste 200 de cercuri de citit, zeci de biblioteci de casă și peste 100 de comisii de femei, care se îngrijesc de întreținerea locuințelor în noile cartiere construite în ultimii ani.

Anul acesta, la diferite acțiuni au participat aproape 5.000 de femei. O mare atenție a fost acordată in-

drumării politice a femeilor casnice. În acest scop au funcționat în Valea Jiului 21 de cursuri. În zilele de 11 și 12 mai peste 600 de femei care au frecventat cu regularitate cursurile de îndrumare politică au primit în cadrul unor adunări festive diplome de absolvire. Numeroase cursante au devenit activiste obștești și culturale. Pentru activitatea pe tărîm obștesc și cultural desfășurată în ultimul timp, 100 de femei din Valea Jiului au fost distinse cu „Insigna Comitetului național al femeilor din R.P. Romînă”.

CITITORII PROPUN

PRIMIREA CETĂȚENILOR ÎN IMELE ORE ALE DIMINEȚII

În multe instituții din Capitală munca începe la orele 7 dimineața, în altele, la 7.30. Cu toate acestea, la unele instituții, cum sînt secțiile de mișcare, primirea cetățenilor pentru informații, eliberări de acte, vize etc., se face (cum se întâmplă la secția III-a de mișcare din raionul „1 Mai”) după orele 9 dimineața. Nu s-ar putea oare ca acele servicii care deservesc pe cetățeni să funcționeze odată cu începerea programului? Mulți cetățeni ar mai avea timp în ziua respectivă să se reîntoarcă în producție.

miei, lucrările, care trebuiau terminate în 15 zile, nu sînt gata nici azi. Din această cauză, cetățenii sînt nevoiți să se aprovizioneze cu petrol de la un centru situat la 3 km. Cetățenii din Orăștie propun și cer Ministerului Industriei Petrolului și Chimiei să ia măsuri ca noul centru să fie deschis cât mai repede.

ALEX. MUREȘAN
secretar al Comitetului executiv al Sfatului popular orășnesc Orăștie

CONDIIȚII MAI BUNE PENTRU VIZITATORII PĂDURII ANDRONACHE

Vara, în zilele libere, mulți oameni ai muncii din Capitală se îndreaptă spre pădurile din preajma Bucureștiului. Una dintre acestea e și pădurea Andronache. În numele mai multor cetățeni propun să se ia măsuri pentru o mai bună amenajare a pădurii Andronache, în așa fel încît, cel care merge acolo să poată găsi chioșcuri cu răcoarile, bufete, bănci pe unele alei ale pădurii etc.

ION SMĂRANDESCU
lăcătuș

SE POATE MAI REPEDE

În orașul Orăștie s-au început, în luna noiembrie 1958, lucrările de instalare a două pompe de benzină și petrol, pentru deservirea populației. Cu toate angajamentele luate de baza nr. VIII-desfacere-Timisoara, care ține de Direcția generală a aprovizionării și desfacerii din Ministerul Industriei Petrolului și Chi-

Lucrările de îngrijire a culturilor în centrul atenției!

(Urmare din pag. 1-a)

ieșiseră la lucru. Aci era pe terminate prașia I-a la stecă de zahăr. Tov. Fogarasi Sandor, secretarul organizației de bază, și președintele întovărășirii tov. Balogh László care nu de mult a fost primit în rândul candidaților de partid pentru meritele sale în conducerea și întărirea întovărășirii îndemna pe oameni să facă lucrări de bună calitate, amintindu-le că „angajamentul nostru este de a obține 25.000 kg. stecă de zahăr în medie la ha”. În acest an, întovărășii din Iceland dau o mai mare atenție organizației muncii în comun.

Membrii întovărășirii agricole „A 10-a aniversare a R. P. Romîne” din Gîrba Mare, regiunea Craiova, organizați în 21 de brigăzi, s-au întrecut să termine cât mai repede prașitul. La floarea-soarelui această lucrare a fost terminată în câteva zile.

Ar fi în alte întovărășiri agricole cum ar fi la „8 Martie” din comuna Cetate, „6 Martie” din comuna Cujmir și altele, se lucrează de zor la prașit.

„Și despre cei rămași în urmă

Recolta nu vine așa, de la sine, stînd cu minile în sin și așteptînd să cadă ploaia. Nu plouă, trebuie să prașiteți cât mai des porumbul, floarea-soarelui și celelalte culturi și asta va face cât o ploaie bună.

În multe comune din regiunea Craiova porumbul a răsărit și este bun de prașit. Dacă la îngrijirea celorlalte culturi cum ar fi floarea-soarelui, stecă de zahăr, păioase, în general s-au obținut rezultate

bune, apoi în ceea ce privește prașitul porumbului lucrurile nu merg tocmai bine.

În raionul Strehaia, din cele peste 2000 ha cultivate cu floarea-soarelui nu s-au prașit decît vreo 600 ha; în raionul Pleșna din 2867 ha. cu floarea-soarelui nu s-au prașit decît vreo 650 ha.

În raioanele Segarcea, Bălești și altele, prașitul porumbului nici n-a început.

Correspondentul voluntar Terente Constantin din Negrești arată că în gospodăriile colective și întovărășirile din raionul Negrești, regiunea Iași, s-au prașit pînă acum abia 40 ha cu porumb, 25 ha floarea-soarelui și 238 ha cu stecă de zahăr — ceea ce înseamnă foarte puțin de ce s-ar fi putut executa.

Trebuie spus că în general în regiunea Iași lucrările de îngrijire a culturilor se desfășoară cu incetăneală.

CONCLUZII

Oamenii muncii din agricultură, conșvii că lucrările de îngrijire a culturilor sînt de o deosebită însemnătate pentru recolta acordă o mare atenție acestei activități. Acolo unde organelle și organizațiile de partid, sînturile populare și inginerii agronomi s-au ocupat de antrenarea oamenilor muncii din agricultură la aceste lucrări, le-au explicat că este în folosul lor ca prașitul să fie făcut la vreme s-au obținut rezultate bune.

Este necesar ca peste tot acolo unde lucrările de îngrijire a culturilor au rămas în urmă, organelle de partid și de stat să ia măsuri pentru urgențarea lor. Numai făcînduse prașitul și celelalte lucrări de îngrijire la vreme se va putea asigura în acest z o recoltă bogată.

Succesul R. P. Romîne la Floralile internaționale de la Paris

Joi s-a însoțat în țară, venind de la Paris, delegația țării noastre care a participat la expoziția „Floralile internaționale — 1959”.

În legătură cu această expoziție, biologul Rudolf Palocay, membru al delegației, a declarat următoarele unui redactor al Agenției Romîne de Presă „Agerpres”:

„Expoziția deschisă în acest an în capitala Franței a fost superioară celei din anul 1956 de la Nantes. La această expoziție țara noastră a participat cu standuri în sectorul ornamental și științific. Standul prezentat în sectorul ornamental a avut ca temă „Nunta Zamfirei”, cunoscuta baladă a poetului George Cosbuc. Tema a fost realizată din cele mai frumoase și mai răspîndite flori din patria noastră, precum și din obiecte de artă și țesături inspirate din bogatul tezaur al folclorului nostru. Standul științific a ilustrat prin fotografii rezultatele obținute la noi în cercetările horticoale, în lucrările științifice de specialitate, realizări în arhitectura parcurilor și grădinilor publice, precum și perspectivele de dezvoltare a horticulturii romînești.

În perioada cită a fost deschisă expoziția, membri ai delegației au participat și la alte manifestări internaționale: la sesiunea Organizației europene și mediteraniene pentru protecția plantelor, în care țara noastră este membră, la sedinta de fondare a Societății horticoale științifice internaționale, precum și la cea de-a 6-a expoziție internațională de flori de la Triest.

Expoziția „Floralile internaționale — 1959” a constituit un nou prilej de stringere a legăturilor între țările participante”.

Însemnările făcute în cartea de impresii a pavilionului, mulți francezi și străini au elogiat florile romînești și au urat horticultorilor romîni succese noi. Iată cîteva dintre acestea: „Standul vostru degajă bucuria de a trăi, prospețime”; „Cu speranța că popoarele nu vor face război decît cu flori”.

Succesul pavilionului romînesc a fost concretizat prin următoarele premii: premiul special al Juriului estetic, premiul II pentru standul ornamental floral și premiul III pentru standul științific.

În perioada cită a fost deschisă expoziția, membri ai delegației au participat și la alte manifestări internaționale: la sesiunea Organizației europene și mediteraniene pentru protecția plantelor, în care țara noastră este membră, la sedinta de fondare a Societății horticoale științifice internaționale, precum și la cea de-a 6-a expoziție internațională de flori de la Triest.

Expoziția „Floralile internaționale — 1959” a constituit un nou prilej de stringere a legăturilor între țările participante”.

(Agerpres)

O puternică armă pentru cunoașterea și transformarea lumii

50 de ani de la apariția operei lui V. I. Lenin „Materialism și empiriocriticism”

Puține cărți au avut o însemnătate atât de mare în istoria gândirii omenești, ca genialele opere a lui V. I. Lenin „Materialism și empiriocriticism”, de la apariția cărora s-au împlinit 50 de ani. Opera de bază a tezaurului marxism-leninismului, ea a izvorit din necesitatea imperioasă de a se da răspuns unor probleme complexe și vitale pe care le-a ridicat nu un moment oarecare, izolat și nesemnificativ din istoria dezvoltării societății ci o întreagă epocă istorică de profunde transformări revoluționare în viața socială și în gîndirea științifică — epoca pregătirii și împlinirii revoluțiilor proletare.

În „Materialism și empiriocriticism” Lenin a dezvoltat multilateral tezele de bază ale materialismului dialectic și istoric, pe baza experienței luptei revoluționare a clasei muncitoare și a maselor largi de oameni ai muncii în epoca imperialismului, a demonstrat cu o mare forță de convingere că numai materialismul dialectic știința legilor celor mai generale ale dezvoltării naturii, societății și gîndirii, asigură posibilitatea de a cunoaște în mod just lumea înconjurătoare și de a o transforma în mod revoluționar.

Lenin a generalizat din punct de vedere filozofic cele mai noi descoperiri ale științelor naturii, a dezvoltat și fundamentat principiul partinității filozofice a sunus unei critici nimitoare filozofia idealistă burgheză din epoca imperialismului, precum și revizionismul filozofic, ca purtător al ideologiei burgheze.

În gîndind considerabil filozofia marxistă, genialele lucrări a lui Lenin a marcat o etapă nouă în dezvoltarea acesteia.

În anii care au trecut de la scrierea și însemnătatea operei lui Lenin „Materialism și empiriocriticism” a sporit nelăcuta, justetea ideilor cuprinse în ea a fost verificată în mod strălucit de viață. Ne muritoare ideile ale materialismului dialectic și istoric, dezvoltate de Lenin în „Materialism și empiriocri-

ticism”, constituie o puternică armă ideologică de cunoaștere și transformare a lumii; ele călăuzesc partidele comuniste și muncitorești de pretutindeni în lupta lor pentru progres social, pentru viitorul luminos al omenirii.

I.

V. I. Lenin și-a scris lucrarea sa „Materialism și empiriocriticism” în perioada de după înfrîngerea revoluției ruse din 1905-1907, cînd forțele reacționii, dezlănțuind prigoana împotriva mișcării muncitorești, se străduiau s-o dezarmeze nu numai din punct de vedere organizatoric, ci și ideologic. Ca un ecou al presiunilor împotriva mișcării revoluționare ruse, s-au manifestat atacurile ideologilor burghezi împotriva marxismului, a cărui uriașă forță și capacitate de a ridica masele la luptă revoluționară sîtmise panică în rândurile exploataților. În timp ce ohrana tarist încerca prin teroare sîngerose să smulgă declarații de renunțare la lupta revoluționară, ideologii burghezi urmăreau de fapt același tel, prin încercările lor de a demonstra că marxismul s-ar fi „învechit”, de a-i revizui tezele fundamentale și de a-l înlocui cu diferite teorii idealiste la modă. Așa cum în mod sugestiv a arătat savantul rus Timiriachev în cartea sa „Știința și democrația”, „toate puterile obscurantismului s-au ridicat împotriva a două forte cîroare la aparține viitorului — planul gîndirii, împotriva științei, iar în viață, împotriva socialismului”.

Otensivă ideologică a reacționii s-a desfășurat în condițiile unor ațelnici prefaceri în domeniul științelor naturii. Marile descoperiri ale oamenilor de știință în începutul secolului nostru și în primul rînd descoperirea electronului, a radioactivității etc., constituind de fapt victorii ale materialismului și dialecticii, au dezvoltat noi legi și proprietăți ale materiei, ceea ce a avut ca efect răsturnarea unor concepții de mult starnornice, moșteniri ale metafizicii

și mecanicismului. Datorită însă urne insuficiente înarmării teoretice marxiste, o parte a oamenilor de știință au fost influențați în ce privește interpretarea acestor descoperiri, de felurite teorii filozofice idealiste, reacționare; acestia au ajuns astfel să considere că materia n-ar fi veșnică și indestructibilă, că „atomii s-ar dematerializa”, că, prin urmare, materialismul ar fi demodat, învechit.

O largă răspîndire a căpătat în această perioadă în Europa empiriocriticismul, curent filozofic reacționar care, constituind de fapt reînvierea în vestmint modern a concepțiilor retrograde ale idealismului subiectiv, căută să se întîlzeze ca ultimul cuvînt al filozofiei, ca „filozofia științelor naturii din secolul al XX-lea”. Declarînd că pornesc, chipurile, de la „experiența” de la aprecierea și „critica” reprezentanților empiriocriticismului, filozofii și fizicienii Mach, Avenarius etc., înțeleges această experiență în mod idealist, ca o sumă de senzații, negînd existența realității obiective independente de conștiința oamenilor.

Faptul că în acea perioadă capitalismul intrase în stadiul imperialist, că odată cu dezvoltarea mișcării muncitorești, Internaționala a II-a era tot mai mult dominată de oportunist, a favorizat răspîndirea machismului, burghezia imperialistă folosindu-l ca armă de luptă împotriva marxismului.

În Rusia machismul și-a găsit adepți în pseudomarxismul ca Bogdanov, Lunacearski, Iușkevici, Valentinov. Caracteristic tuturor acestora era faptul că erijîndu-se în „înnoitori” ai marxismului, ei urmăreau de fapt revizuirea lui, subminarea bazelor teoretice ale partidului marxist-leninist.

Sarcina de uriașă răspunderi, de a demasca falsitatea concepției machiste despre lume, de a apăra și dezvolta bazele teoretice ale marxismului, și-a asumat-o Lenin, îndeplinind-o în mod strălucit în lucrarea sa „Materialism și empiriocriticism”. Aceasta a avut o însemnătate nu numai pentru partidul bol-

șevic, ci pentru întreaga mișcare muncitorească internațională.

Este un merit uriaș al lui Lenin faptul că, pe baza studiului unui material imens, privind dezvoltarea științelor naturii în întreaga perioadă istorică de după moartea lui Engels, el a făcut o generalizare filozofică, cu adevărat științifică, a celor mai noi descoperiri științifice. Tocmai pe această bază, riguros științific, el a demonstrat că materialismul dialectic este singura filozofie care dă răspunsuri juste tuturor problemelor pe care le ridică dezvoltarea științelor naturii. Astfel, Lenin a arătat că saltul brusc care s-a produs în științele naturii nu demnitate materialitatea lumii, ci însemnă o schimbare și o aprofundare a reprezentărilor noastre despre materie și despre însușiile ei; noile cunoștințe ale științei infirmă doar materialismul metafizic, mecanicist, care atribuia materiei numai cîteva proprietăți veșnice, imuabile, dar confirmă pe deplin materialismul dialectic, formă superioară a materialismului, care privește lumea materială în toată diversitatea și complexitatea ei. Oamenii de știință și-a arătat Lenin — trebuie să depășească materialismul vechi, metafizic, să se situeze pe pozițiile materialismului dialectic, singurul care poate să dea o soluție cu adevărat științifică noilor probleme filozofice ridicate de dezvoltarea științelor. „Acest pas este făcut și va fi făcut de fizica contemporană, dar spre această unică metodă justă și unică filozofie justă a științelor naturii ea nu pășete în linie dreaptă, ci în zig-zaguri, nu în mod conștient, ci spontan, nevăzînd clar „scopul” ei „final”, ci apropiindu-se de acesta pe dubite, ezitînd, iar cîteodată mergînd chiar cu spatele spre el. Fizica modernă e în derul ei fărâcie. Ea naște materialismul dialectic” (Opere, vol. 14 pag. 306-307).

Într-o perioadă cînd abia se făceau primii pași spre descoperirea structurii complexe a atomului, Lenin a formulat și a fundamentat vestita sa teză cu privire la caracterul inepuizabil al materiei, la caracterul veșnic schimbător al tuturor formelor materiei și mișcării. „Electronul — a scris Lenin — este tot atât de inepuizabil ca și atomul, natura este infinită...” (pag. 256) Acesta este una din cele mai valoroase concluzii ale materialismului dialectic.

Realizările științei contemporane au confirmat întru totul concepția materialist-dialectică. Astăzi cuce-

ririle științei au făcut binecunoscut faptul că atomul și nucleul său sînt alcătuite dintr-un mare număr de microparticule — protoni, neutroni, mezoni, neutriini etc. (pe vremea lui Lenin se descoperise numai electronul); a fost dovedită, pe cale experimentală, posibilitatea microparticulelor de a se transforma unele în altele, de a dispărea și reapărea în alți compusi etc. Astfel a devenit cu totul evident ceea ce Lenin arătase în „Materialism și empiriocriticism”, și anume că nu există particule elementare invariabile, că nu există „ultime cărămizi ale edificiului Cosmosului”, date odată pentru totdeauna.

Dînd răspuns celor mai importante probleme filozofice ale științei contemporane, materialismul dialectic luminează căle dezvoltării ei. Împuse de însuși procesul de dezvoltare a științei, tezele materialismului dialectic sînt însușite de tot mai mulți oameni de știință. Lucrările unor mari savanți din țările capitaliste, ca M. Planck, N. Bohr, A. Einstein, W. Heisenberg confirmă din plin ideea leninistă că fizica modernă naște materialismul dialectic. Apar tot mai multe cazuri de renunțare la pozitivism în rândurile oamenilor de știință care au împărsăit la timpul lor una din concepțiile pozitivistice. Printre acestea se numără savanți ca N. Bohr, L. de Broglie, M. Born etc. Marisa-vanți ca Paul Langevin, Joliot-Curie, John Bernal și alții, adepți conșvii ai materialismului dialectic, au arătat că datorate rezultatele obținute în cercetările lor tocmai însușirii acestei concepții.

Lenin a consacrat o parte importantă a operei sale „Materialism și empiriocriticism” apărării și dezvoltării teoriei marxiste a cunoașterii, combaterii tezelor agnostice ale filozofiei burgheze. Meritul lui Lenin constă în aceea că, pornind de la generalizarea filozofică a celor mai noi cunoștințe ale științelor naturii, a dat o interpretare materialistă profundă problemei fundamentale a filozofiei — problema raportului dintre conștiință și existență — a rezolvat problemele fundamentale ale teoriei reflectării — raportul dintre materie și conștiință, caracterul și rolul senzațiilor în cunoaștere etc. — a dezvoltat dialectica procesului cunoașterii, corelația dintre adevărul relativ și absolut, a arătat caracterul obiectiv al cunoștințelor omenești, a fundamentat

rolul practic în procesul cunoașterii.

Lenin a dat o definiție clasică a materiei. Pornind de la faptul că toate corpurile materiale, indiferent de proprietățile particulare care le disting, au, ca o caracteristică comună, faptul că există în mod obiectiv, adică independent de conștiința noastră, el a definit materia drept „categoria filozofică care desemnează realitatea obiectivă, dată omului prin senzațiile lui, copiată, fotografiată, oglîndită de senzațiile noastre și existentă independent de ele”. (pag. 120) În mod invariabil, datele noi pe care le aduce știința despre structura fizică și proprietățile materiei nu infirmă, ci confirmă existența materiei, ca realitate obiectivă, în afara conștiinței. Definiția profundă și cuprinzătoare dată de Lenin materiei, îndeplătită atât împotriva materialismului vulgar care reduce materia doar la obiecte, cit și împotriva idealismului, care negă existența realității obiective, are o mare însemnătate pentru cunoașterea științifică a lumii.

O importanță uriașă are analiza făcută de Lenin în „Materialism și empiriocriticism” procesului de cunoaștere. Lenin a arătat că cunoașterea omenască se dezvoltă după legile dialecticii. Pătrunzînd din ce în ce mai adînc în esența lumii materiale, omul transformă treptat și progresiv lucrurile necunoscute în lucruri cunoscute, ajunge de la cunoștințe incomplete, neprecise, la cunoștințe tot mai complete, mai precise, mai adînci, de la fenomen spre esență.

